

Zasady obliczania dochodu w rodzinie studenta

I. Podstawowe definicje

- a. dochód rodziny – oznacza to sumę dochodów członków rodziny;
- b. dochód członka rodziny – oznacza to przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, w którym student ubiega się o przyznanie stypendium;
- c. osoba ucząca się – oznacza to osobę pełnoletnią uczącą się, niepozostającą na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyroku sądowego lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony;
- d. dziecko – oznacza to dziecko własne, małżonka, przysposobione oraz dziecko, w sprawie którego toczy się postępowanie o przysposobienie, lub dziecko znajdujące się pod opieką prawną;
- e. niepełnosprawne dziecko – oznacza to dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu określonym w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- f. emerytury i renty – oznacza to emerytury i renty inwalidzkie oraz renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym renty szkoleniowe określone w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o ubezpieczeniu społecznym rolników, o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, a także uposażenia w stanie spoczynku określone w przepisach prawa o ustroju sądów powszechnych, przepisach o prokuraturze oraz w przepisach o Sądzie Najwyższym, a także renty szkoleniowe i renty z tytułu niezdolności do pracy określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, renty z tytułu niezdolności do pracy określone w przepisach o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach, a także renty strukturalne określone w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- g. gospodarstwie rolnym – oznacza to gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym – obszar gruntów o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, stanowiących własność lub znajdujących się w posiadaniu osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej, w tym spółki, nieposiadającej osobowości prawnej;
- h. instytucja zapewniająca całodobowe utrzymanie – oznacza to dom pomocy społecznej, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, zakład opiekuńczo-leczniczy, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, szkołę wojskową lub inną szkołę, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne utrzymanie;
- i. opiekun faktyczny dziecka – oznacza to osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka;
- j. opiekun prawny dziecka – osoba, której powierzono sprawowanie opieki na zasadach określonych w ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2017 r. poz. 682 z późn. zm.);
- k. osoba samotnie wychowująca dziecko – oznacza to pannę, kawalera, wdowę, wdowca, osobę pozostającą w separacji orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu, osobę rozwiedzioną, chyba że wychowuje wspólnie co najmniej jedno dziecko z jego rodzicem;
- l. rodzina – przy ustalaniu wysokości dochodu uprawniającego studenta do ubiegania się o stypendium socjalne uwzględnia się dochody osiągane przez:
 - studenta;
 - małżonka studenta, a także będące na utrzymaniu studenta lub jego małżonka dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26. roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek;
 - rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych studenta i będące na ich utrzymaniu dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26. roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek.
- m. szkoła – oznacza to szkołę podstawową, gimnazjum, szkołę ponadpodstawową i ponadgimnazjalną oraz szkołę artystyczną, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania oraz ośrodek umożliwiający dzieciom

- i młodzieży upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki;
- n. szkoła wyższa – oznacza to uczelnię, w rozumieniu przepisów Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a także kolegium nauczycielskie, nauczycielskie kolegium języków obcych oraz kolegium pracowników służb społecznych;
 - o. umiarkowany stopień niepełnosprawności – oznacza to:
 - niepełnosprawność w umiarkowanym stopniu w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
 - całkowitą niezdolność do pracy orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
 - posiadanie orzeczenia o zaliczeniu do II grupy inwalidów;
 - p. znaczny stopień niepełnosprawności – oznacza to:
 - niepełnosprawność w stopniu znacznym w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
 - całkowitą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
 - stałą albo długotrwałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym i do samodzielnej egzystencji orzeczoną na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników w celu uzyskania świadczeń określonych w tych przepisach;
 - posiadanie orzeczenia o zaliczeniu do I grupy inwalidów;
 - niezdolność do samodzielnej egzystencji orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

II. Ustalenie składu rodziny

Przy ustalaniu wysokości dochodu uprawniającego studenta do ubiegania się o stypendium socjalne uwzględnia się dochody osiągane przez:

- a) studenta;
- b) małżonka studenta, a także będące na utrzymaniu studenta lub jego małżonka dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26. roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek;
- c) rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych studenta i będące na ich utrzymaniu dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26. roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek.

Za opiekuna faktycznego wnioskodawcy uznaje się w szczególności osobę, na której utrzymaniu – częściowym lub całkowitym – on pozostaje, a która nie jest jego rodzicem ani opiekunem prawnym. W szczególności opiekę faktyczną może sprawować małżonek rodzica wnioskodawcy lub osoba, z którą wnioskodawca lub jego rodzic pozostaje w nieformalnym związku.

Do składu rodziny nie wlicza się m.in.:

- członka rodziny przebywającego w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, tj. m.in. w domu pomocy społecznej, placówce opiekuńczo-wychowawczej, schronisku dla nieletnich, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym, zakładzie karnym, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, a także szkole wojskowej lub innej szkole zapewniającej nieodpłatnie pełne utrzymanie, w tym wyżywienie, zakwaterowanie i umundurowanie, seminarium duchownym;
- dziecka, którego rodzic studenta lub student jest opiekunem prawnym;
- rodzeństwa lub dziecka studenta w wieku powyżej 26 lat, chyba że legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności;
- członka rodziny studenta, który zaginął, po przedstawieniu przez studenta zaświadczenia właściwej w tej sprawie jednostki policji o przyjęciu zgłoszenia o zaginięciu członka rodziny studenta;
- w przypadku gdy sąd zobowiązał jednego z rodziców studenta do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania studenta i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz studenta, do składu rodziny nie wlicza się rodzica, który nie jest zobowiązany do świadczenia alimentacyjnego;
- w przypadku gdy rodzic studenta pozostaje nadal w związku małżeńskim z osobą zobowiązaną przez sąd do alimentacji, ustalając dochód rodziny, nie uwzględnia się dochodu uzyskiwanego przez rodzica zobowiązanego do alimentacji, tylko kwotę zasądzonych alimentów. Ustalając dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie, nie uwzględnia się rodzica zobowiązanego do alimentacji.

III. Student, który nie prowadzi wspólnego gospodarstwa domowego z żadnym z rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych, może ubiegać się o stypendium socjalne bez wykazywania dochodów osiąganych przez te osoby oraz będące na ich utrzymaniu dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26. roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek, jeżeli spełnia jeden z następujących warunków:

- 1) ukończył 26. rok życia;
- 2) pozostaje w związku małżeńskim;
- 3) ma na utrzymaniu dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26. roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek;
- 4) osiągnął pełnoletność, przebywając w pieczy zastępczej;
- 5) posiada stałe źródło dochodów i jego przeciętny miesięczny dochód w poprzednim roku podatkowym oraz w roku bieżącym w miesiącach poprzedzających miesiąc złożenia oświadczenia jest wyższy lub równy 40% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego od dnia 1 stycznia roku poprzedzającego rok akademicki, na który przyznawane jest stypendium socjalne, na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

Student, o którym mowa powyżej, składa oświadczenie, że nie prowadzi wspólnego gospodarstwa domowego z żadnym z rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych (**załącznik nr 5a do Regulaminu**).

Za stałe źródło dochodu uznaje się nieprzerwane źródło dochodów w roku (tj. dla ostatniego roku podatkowego 12 miesięcy). Za źródło stałego dochodu studenta lub małżonka studenta może być uznane wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę, a także m.in. renta po zmarłym rodzicu, renta inwalidzka, alimenty, cyklicznie zawierane umowy zlecenia, umowy o dzieło.

Ciężar udowodnienia posiadania stałego źródła dochodu spoczywa na studencie. Może on udokumentować powyższe, przedstawiając m.in. zaświadczenie z zakładu pracy o zatrudnieniu, umowy cywilnoprawne (zlecenia, o dzieło), decyzje właściwego organu o przyznaniu renty, wyrok sądowy zasadzający alimenty itp.

W przypadku, gdy student zawrze związek małżeński po roku kalendarzowym, z którego dokumentuje się dochody, ale przed dniem złożenia wniosku o pomoc materialną, w celu ustalenia prawa do stypendium socjalnego należy uwzględnić dochody małżonka za rok poprzedzający rok akademicki, na który świadczenie ma być przyznane.

W przypadku, gdy student wychowywał się w rodzinie zastępczej lub domu dziecka, to po uzyskaniu przez niego pełnoletności za dochód do celów stypendialnych przyjmuje się tylko dochody przez niego osiągnane.

IV. Dochody

W celu obliczenia wysokości dochodu w rodzinie studenta sumuje się wszystkie dochody podlegające i niepodlegające opodatkowaniu uzyskane przez studenta i jego rodzinę w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, w którym student składa wniosek o przyznanie świadczeń pomocy materialnej. Wnioskodawca ma obowiązek wykazania dochodu wszystkich pełnoletnich członków rodziny (także swojego).

Do dochodu wliczane są, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób:

- I. Przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, 30b, 30c i 30e, 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 200 z późn. zm.), pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne;
- II. Dochód z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne;
- III. Inne dochody niepodlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, tj.:
 - 1) renty określone w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin;
 - 2) renty wypłacone osobom represjonowanym i członkom ich rodzin, przyznane na zasadach określonych w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin;

- 3) świadczenia pieniężne oraz ryczałt energetyczny określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych;
- 4) dodatek kombatancki, ryczałt energetyczny i dodatek kompensacyjny określone w przepisach o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
- 5) świadczenie pieniężne określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę Niemiecką lub ZSRR;
- 6) emerytury i renty otrzymywane przez osoby, które utraciły wzrok w wyniku działań wojennych w latach 1939–1945 lub eksplozji pozostałych po tej wojnie niewypałów i niewybuchów;
- 7) renty inwalidzkie z tytułu inwalidztwa wojennego, kwoty zaopatrzenia otrzymane przez ofiary wojny oraz członków ich rodzin, renty wypadkowe osób, których inwalidztwo powstało w związku z przymusowym pobytem na robotach w III Rzeszy Niemieckiej w latach 1939–1945, otrzymywane z zagranicy;
- 8) zasiłki chorobowe określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych;
- 9) środki bezzwrotnej pomocy zagranicznej otrzymywane od rządów państw obcych, organizacji międzynarodowych lub międzynarodowych instytucji finansowych, pochodzące ze środków bezzwrotnej pomocy przyznanych na podstawie jednostronnej deklaracji lub umów zawartych z tymi państwami, organizacjami lub instytucjami przez Radę Ministrów, właściwego ministra lub agencje rządowe, w tym również w przypadkach, gdy przekazanie tych środków jest dokonywane za pośrednictwem podmiotu upoważnionego do rozdzielania środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej na rzecz podmiotów, którym służyć ma ta pomoc;
- 10) należności ze stosunku pracy lub z tytułu stypendium osób fizycznych mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przebywających czasowo za granicą – w wysokości odpowiadającej równowartości diet z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju ustalonych dla pracowników zatrudnionych w państwowych lub samorządowych jednostkach sfery budżetowej na podstawie ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2018 r. poz. 108 z późn. zm.);
- 11) należności pieniężne wypłacone policjantom, żołnierzom, celnikom i pracownikom jednostek wojskowych i jednostek policyjnych użytych poza granicami państwa w celu udziału w konflikcie zbrojnym lub wzmocnienia sił państwa albo państw sojuszników, misji pokojowej, akcji zapobieżenia aktom terroryzmu lub ich skutkom, a także należności pieniężne wypłacone żołnierzom, policjantom, celnikom i pracownikom pełniącym funkcje obserwatorów w misjach pokojowych organizacji międzynarodowych i sił wielonarodowych;
- 12) należności pieniężne ze stosunku służbowego otrzymywane w czasie służby kandydackiej przez funkcjonariuszy Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej i Biura Ochrony Rządu obliczone za okres, w którym osoby te uzyskały dochód;
- 13) dochody członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych z tytułu członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, pomniejszone o składki na ubezpieczenie społeczne;
- 14) alimenty na rzecz dzieci;
- 15) stypendia doktoranckie przyznane na podstawie art. 209 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.), stypendia sportowe przyznane na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. z 2018 r. poz. 1263 i 1669) oraz inne stypendia o charakterze socjalnym przyznane uczniom lub studentom;
- 16) stypendia doktoranckie przyznane na podstawie art. 209 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.), stypendia sportowe przyznane na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. z 2018 r. poz. 1263) oraz inne stypendia o charakterze socjalnym przyznane uczniom lub studentom, **z zastrzeżeniem, że do dochodu nie wlicza się:**
 - świadczeń, których mowa w art. 86 ust. 1, art. 359 ust. 1 i art. 421 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
 - stypendiów przyznawanych uczniom, studentom i doktorantom w ramach
 - funduszy strukturalnych UE;
 - niepodlegających zwrotowi środków pochodzących z pomocy udzielanej przez państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
 - umów międzynarodowych lub programów wykonawczych, sporządzanych do tych umów albo międzynarodowych programów stypendialnych;
 - świadczeń pomocy materialnej dla uczniów otrzymywanych na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
 - stypendiów o charakterze socjalnym przyznawanych przez podmioty, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1509);
- 17) kwoty diet nieopodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych, otrzymywane przez osoby

- wykonujące czynności związane z pełnieniem obowiązków społecznych i obywatelskich;
- 18) należności pieniężne otrzymywane z tytułu wynajmu pokoi gościnnych w budynkach mieszkalnych położonych na terenach wiejskich w gospodarstwie rolnym osobom przebywającym na wypoczynku oraz uzyskane z tytułu wyżywienia tych osób;
 - 19) dodatki za tajne nauczanie określone w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta nauczyciela (Dz.U. z 2017 r. poz. 1189 z późn. zm.);
 - 20) dochody uzyskane z działalności gospodarczej prowadzonej na podstawie zezwolenia na terenie specjalnej strefy ekonomicznej określonej w przepisach o specjalnych strefach ekonomicznych;
 - 21) ekwiwalenty pieniężne za deputaty węglowe określone w przepisach o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”;
 - 22) ekwiwalenty z tytułu prawa do bezpłatnego węgla określone w przepisach o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003–2006;
 - 23) świadczenia określone w przepisach o wykonywaniu mandatu posła i senatora;
 - 24) dochody uzyskane z gospodarstwa rolnego;
 - 25) dochody uzyskiwane za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, pomniejszone odpowiednio o zapłacone za granicą Rzeczypospolitej Polskiej: podatek dochodowy oraz składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne;
 - 26) renty określone w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Obszarów Wiejskich;
 - 27) zaliczkę alimentacyjną określoną w przepisach o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej;
 - 28) świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów;
 - 29) świadczenie pieniężne i pomoc pieniężną określone w ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 690 z późn. zm.);
 - 30) kwoty otrzymane na podstawie art. 27f ust. 8–10 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych;
 - 31) świadczenie rodzicielskie;
 - 32) zasiłek macierzyński, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników;
 - 33) stypendia dla bezrobotnych finansowane ze środków Unii Europejskiej;
 - 34) przychody wolne od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszone o składki na ubezpieczenie społeczne oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne;
 - 35) przychody wolne od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 152 lit. a, b i d oraz pkt 153 lit. a, b i d ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, oraz art. 21 ust. 1 pkt 154 tej ustawy w zakresie przychodów ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy, z umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, pomniejszone o składki na ubezpieczenia społeczne oraz składki na ubezpieczenia zdrowotne;
 - 36) przychody wolne od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 152 lit. c, pkt 153 lit. c oraz pkt 154 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych z pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej według zasad określonych w art. 27 i art. 30c tej ustawy pomniejszone o składki na ubezpieczenia społeczne oraz składki na ubezpieczenia zdrowotne;
 - 37) dochody z pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 152 lit. c, pkt 153 lit. c i pkt 154 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustalone zgodnie z art. 5 ust. 7a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Do dochodów rodziny studenta **nie są wliczane:**

1. dochody nieopodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych lub zryczałtowanym podatkiem dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, które nie zostały wskazane w katalogu dochodów wymienionych powyżej w punkcie 3, będą to np.:
 - świadczenia rodzinne: zasiłek rodzinny, dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze, w tym zasiłek pielęgnacyjny i świadczenia pielęgnacyjne;

- świadczenia z pomocy społecznej przysługujące na podstawie ustawy o pomocy społecznej (tj. zasiłki stałe, okresowe, celowe itd.);
 - dopłaty bezpośrednie dla rolników w ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej.
2. świadczenia dla studentów i doktorantów, otrzymywanych na podstawie przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
 3. stypendia przyznawane uczniom, studentom i doktorantom w ramach: funduszy strukturalnych UE, niepodlegających zwrotowi środków pochodzących z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), umów międzynarodowych lub programów wykonawczych, sporządzanych do tych umów albo międzynarodowych programów stypendialnych;
 4. świadczenia pomocy materialnej dla uczniów otrzymywanych na podstawie ustawy z dnia 07 września 1991 r. o systemie oświaty;
 5. stypendia o charakterze socjalnym przyznawane przez inne podmioty, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 40b ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 200 z późn. zm.) – stypendia dla uczniów i studentów, których wysokość i zasady udzielania zostały określone w uchwale organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego oraz stypendia dla uczniów i studentów przyznane przez organizacje, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego, na podstawie regulaminów zatwierdzonych przez organy statutowe udostępnianych do publicznej wiadomości za pomocą Internetu, środków masowego przekazu lub wykładanych (wywieszanych) dla zainteresowanych w pomieszczeniach ogólnie dostępnych – do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 3800 zł;
 6. dochody dziecka pozostającego pod opieką prawną rodzica studenta lub studenta;
 7. dochody członka rodziny studenta, który został uznany za osobę zaginioną (po przedstawieniu przez studenta zaświadczenia właściwej w tej sprawie jednostki Policji o przyjęciu zgłoszenia o zaginięciu członka rodziny studenta).

V. Podstawowe zasady obliczania dochodu w zależności od jego rodzaju

1. Dochody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, 30b, 30c, 30e i 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku od osób fizycznych

Dochód członka rodziny obliczany jest przez odjęcie od dochodu (przychód pomniejszony o koszty uzyskania przychodu):

- należnego podatku dochodowego;
- składek na ubezpieczenia społeczne odliczone od dochodu;
- składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Wnioskodawca ma obowiązek wykazania dochodu wszystkich pełnoletnich członków rodziny (zaświadczenie z urzędu skarbowego) oraz przedstawić zaświadczenia (oświadczenia) zawierające informacje o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne członków rodziny.

2. Dochody z pozarolniczej działalności opodatkowanej zryczałtowanym podatkiem dochodowym od przychodów ewidencjonowanych lub kartą podatkową

W przypadku ustalania dochodu z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, w którym ustalane jest prawo do świadczeń pomocy materialnej, **przyjmuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie, w drodze obwieszczenia, przez ministra właściwego do spraw rodziny w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w terminie do dnia 1 sierpnia każdego roku.**

W przypadku uzyskiwania dochodów z tytułu najmu lub dzierżawy – dochód zadeklarowany powinien uwzględniać zapłacony zryczałtowany podatek dochodowy.

W przypadku, gdy osoba prowadząca działalność podlegającą opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, osiągała również dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, 30b, 30c, 30e i 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku od osób fizycznych (np. z tytułu pobierania świadczeń w razie choroby i macierzyństwa), to **dochody te sumuje się.**

3. Dochody z gospodarstwa rolnego

- a) w przypadku ustalania dochodu z gospodarstwa rolnego, przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie w drodze obwieszczenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1892 z późn. zm.). **W przypadku**

uzyskiwania dochodów z gospodarstwa rolnego oraz dochodów pozarolniczych – dochody te sumuje się.

- b) Ustalając dochód rodziny uzyskany z gospodarstwa rolnego do powierzchni gospodarstwa stanowiącego podstawę wymiaru podatku rolnego wlicza się obszary rolne oddane w dzierżawę, z wyjątkiem:
- oddanej w dzierżawę, na podstawie umowy dzierżawy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, części lub całości znajdującego się w posiadaniu rodziny gospodarstwa rolnego – na podstawie umowy dzierżawy zawartej stosownie do przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jest to umowa pisemna zawarta co najmniej na 10 lat i zgłoszona do ewidencji gruntów i budynków, z wyjątkiem umów zawartych z osobami najbliższymi, o których mowa w art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników) oraz w razie oddania gospodarstwa rolnego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej;
 - gospodarstwa rolnego wniesionego do użytkowania przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną – na podstawie umowy zawartej w formie aktu notarialnego;
 - gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.
- c) Ustalając dochód rodziny uzyskany:
- przez dzierżawę gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę na zasadach określonych w punkcie b;
 - z wydzierżawionego od Agencji Nieruchomości Rolnych gospodarstwa rolnego dochód pomniejsza się o zapłacony czynsz z tytułu dzierżawy.
- d) Przy ustalaniu dochodu z gospodarstwa rolnego nie uwzględnia się dopłat bezpośrednich uzyskanych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej.
- e) Członkowie rodziny studenta, tj. domownicy lub rolnicy posiadający gospodarstwo rolne i ubezpieczeni w KRUS, zobowiązani są do złożenia oświadczenia (zał. nr 10 do Regulaminu), czy w roku, z którego dokumentuje się dochody, uzyskali zasiłki chorobowe z tego tytułu. Osoby posiadające ubezpieczenie w KRUS zobowiązane są do złożenia zaświadczenia potwierdzającego to ubezpieczenie oraz fakt pobierania lub nie pobierania zasiłków chorobowych z tego tytułu.
- f) Gdy powierzchnia gruntów rolnych nie przekracza 1 ha lub 1 ha przeliczeniowego (tj. nie może być uznane za gospodarstwo rolne), wówczas dochodu nie ustala się.
- g) Jeżeli zmiana powierzchni gospodarstwa rolnego nastąpiła w trakcie roku kalendarzowego poprzedzającego rok akademicki, w którym jest ustalane prawo do stypendium socjalnego (np. zakup, sprzedaż), to nową powierzchnię gospodarstwa rolnego uwzględnia się od miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła ta zmiana.

4. Świadczenia alimentacyjne

Do dochodów rodziny studenta wlicza się kwotę zasądzoną świadczenia alimentacyjnego na rzecz dziecka, studenta lub innego członka jego rodziny.

a) W przypadku, gdy członek rodziny ma ustalone prawo do alimentów, ale ich nie otrzymuje lub otrzymuje w wysokości niższej lub wyższej od ustalonej wyrokiem sądu, ugodą sądową lub ugodą przed mediatorem – do dochodu rodziny stanowiącego podstawę ustalenia prawa do stypendium wlicza się alimenty:

- w sytuacji, gdy kwota otrzymywanych alimentów jest niższa – wlicza się wówczas alimenty w otrzymywanej wysokości;
- w sytuacji, gdy kwota otrzymywanych alimentów jest wyższa – przyjmuje się kwotę podaną w przekazach lub przelewach, albo na podstawie zaświadczenia komornika o wysokości wyegzekwowanych alimentów, gdy jest prowadzona egzekucja komornicza, albo na podstawie oświadczenia uprawnionego (zał. nr 15 do Regulaminu).

b) W przypadku braku możliwości egzekucji alimentów, student lub członek jego rodziny może zwrócić się z wnioskiem do Funduszu Alimentacyjnego o przyznanie i wypłatę świadczenia z Funduszu. Dochody z Funduszu Alimentacyjnego są nieopodatkowane i wliczane są do dochodu rodziny studenta. Jeżeli student lub członek jego rodziny zwrócił się z wnioskiem o świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego, ale jeszcze ich nie otrzymuje, uwzględnia się zaświadczenie komornika o całkowitej niemożności egzekucji alimentów (wówczas przyjmuje się dochód zero).

c) Kwoty alimentów świadczonych na rzecz osób spoza rodziny studenta odejmuje się od dochodu rodziny studenta (na podstawie kopii odpisu prawomocnego wyroku sądu lub kopii odpisu protokołu zawierającego treść ugody sądowej oraz przekazów lub przelewów pieniężnych)

5. Dochody uzyskane poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej

- a) Jeżeli członek rodziny osiąga dochody poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, dokonuje się ich przeliczenia na podstawie średniego kursu walut ogłaszanego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego, z ostatniego dnia roboczego roku kalendarzowego, z którego dochód członków rodziny stanowi podstawę ustalenia prawa do świadczeń.
- b) W przypadku gdy członek rodziny uzyska poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej dochód, po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, przeliczenia tego dochodu dokonuje się na podstawie średniego kursu walut obcych z ostatniego dnia roboczego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu.

6. Dochód utracony i dochód uzyskany

Zarówno utrata dochodu jak i jego uzyskanie musi być odniesione do dochodu, na podstawie którego ustala się prawo do stypendium socjalnego.

Dochód utracony oznacza utratę dochodów spowodowaną:

- 1) uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego;
- 2) utratą zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych;
- 3) utratą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej;
- 4) utratą zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej, renty socjalnej, dodatku dopełniającego, rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1051), lub świadczenia pieniężnego przyznanego na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 lutego 2023 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych, których śmierć nastąpiła w związku ze służbą albo podjęciem poza służbą czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia (Dz. U. poz. 658);
- 5) wyrejestrowaniem pozarolniczej działalności gospodarczej lub zawieszeniem jej wykonywania w rozumieniu art. 16b ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników lub art. 36 aa ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 o systemie ubezpieczeń społecznych,
- 6) utratą zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej;
- 7) utratą zasądzonych świadczeń alimentacyjnych w związku ze śmiercią osoby zobowiązanej do tych świadczeń lub utratą świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów w związku ze śmiercią osoby zobowiązanej do świadczeń alimentacyjnych;
- 8) utratą świadczenia rodzicielskiego;
- 9) utratą zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników;
- 10) utratą stypendium doktoranckiego określonego w art. 209 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;

Dochód uzyskany oznacza uzyskanie dochodów spowodowane:

- 1) zakończeniem urlopu wychowawczego;
- 2) uzyskaniem zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych;
- 3) uzyskaniem zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej;
- 4) uzyskaniem zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej, renty socjalnej, dodatku dopełniającego, rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym, lub świadczenia pieniężnego przyznanego na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 lutego 2023 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych, których śmierć nastąpiła w związku ze służbą albo podjęciem poza służbą czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia;
- 5) rozpoczęciem pozarolniczej działalności gospodarczej lub wznowieniem jej wykonywania po okresie zawieszenia w rozumieniu art. 16b ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników lub art. 36 aa ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 o systemie ubezpieczeń społecznych;
- 6) uzyskaniem zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej;
- 7) uzyskaniem świadczenia rodzicielskiego;
- 8) uzyskaniem zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników;
- 11) uzyskaniem stypendium doktoranckiego określonego w art. 209 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Powyższy katalog dochodów utraconych i uzyskanych (określony w ustawie o świadczeniach rodzinnych) jest zamknięty. Wobec tego **nie stanowi dochodu utraconego lub uzyskanego np.:**

- zmiana warunków zatrudnienia (np. wzrost wynagrodzenia, zwiększenie wymiaru etatu, zmniejszenie wynagrodzenia, zmniejszenie wymiaru etatu);
- przebywanie członka rodziny na urlopie bezpłatnym;
- zmiana powierzchni gospodarstwa rolnego (np. sprzedaż, zakup).

W przypadku utraty dochodu przez członka rodziny, osobę uczącą się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, w którym student ubiega się o przyznanie stypendium, lub po tym roku – ustalając dochód, **nie uwzględnia się dochodu utraconego**. W razie utraty dochodu prawo do świadczeń ustala się **od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu**, w którym nastąpiła utrata dochodu, nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku (np. utrata dochodu nastąpiła w styczniu, prawo do stypendium przysługuje od lutego).

W przypadku uzyskania dochodu **rozzróżniamy dwie sytuacje:**

- uzyskanie dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, w którym student ubiega się o przyznanie stypendium, wówczas uzyskany w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód ten został osiągnięty, pod warunkiem, że dochód ten jest uzyskiwany w dniu ustalania prawa do świadczeń;
- uzyskanie dochodu po roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, w którym student ubiega się o przyznanie stypendium, dochód ustala się na podstawie dochodu powiększonego o kwotę uzyskanego dochodu z miesiąca następującego po miesiącu, w którym dochód został osiągnięty, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w dniu ustalania prawa do świadczenia.

W przypadku gdy uzyskanie dochodu powoduje utratę prawa do świadczeń, świadczenia nie przysługują od miesiąca następującego po pierwszym miesiącu od miesiąca, w którym dochód został uzyskany (np. uzyskanie dochodu nastąpiło od marca, stypendium nie przysługuje od maja).

W przypadku utraty dochodu przez członka rodziny studenta i studenta, student zobowiązany jest dołączyć dokument określający:

- **datę utraty dochodu** – dokument potwierdzający utratę dochodu, np. świadectwo pracy, decyzję w sprawie utraty prawa do renty, zasiłku dla bezrobotnych, decyzję o wyrejestrowaniu z ewidencji działalności gospodarczej lub jej zawieszeniu w rozumieniu art. 14a ust. 1d ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 2168) lub inny stosowny dokument;
- miesięczną wysokość i rodzaj utraconego dochodu (np. PIT 11/8, zaświadczenie wystawione przez płatnika dochodu).

W przypadku uzyskania dochodu przez członków rodziny studenta i studenta, student zobowiązany jest dołączyć:

- dokument określający **datę uzyskania dochodu** oraz **wysokość i rodzaj** dochodu uzyskanego przez członka rodziny **oraz liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany** – w przypadku uzyskania dochodu **w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki**, w którym ustalane jest prawo do świadczeń;
- dokument określający **datę uzyskania dochodu** oraz **wysokość i rodzaj dochodu** uzyskanego przez członka rodziny za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu – **w przypadku uzyskania dochodu po roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki**, w którym ustalane jest prawo do świadczeń.

Uzyskanie dochodu dokumentuje się np. umową o pracę, decyzją z ZUS o przyznaniu renty lub emerytury, lub innym stosownym dokumentem.

Wysokość uzyskanego dochodu dokumentuje się:

- **zaświadczeniem** wystawionym przez płatnika dochodu, jeżeli jest to dochód opodatkowany podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych określonych w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. 2032 z późn. zm.), z wyjątkiem pozarolniczej działalności gospodarczej;
- **oświadczeniem**, w przypadku osiągania dochodu z działalności pozarolniczej opodatkowanej podatkiem dochodowym na zasadach ogólnych;
- zaświadczeniem wystawionym przez płatnika dochodu lub innym dokumentem, jeżeli jest to dochód niepodlegający opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych;
- **oświadczeniem**, w przypadku osiągnięcia dochodów z działalności pozarolniczej opodatkowanej na zasadach określonych w przepisach o zryczałtowanym podatku dochodowym wraz ze stosownym miesięcznym rozliczeniem z urzędu skarbowego.

Przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu nie stosuje się do dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i dochodu z tytułu wyrejestrowania lub rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej, jeżeli członek rodziny, osoba ucząca się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego utracili dochód z tych tytułów i w okresie 3 miesięcy, licząc od dnia utraty dochodu, uzyskali dochód u tego samego pracodawcy lub zleceniodawcy, lub zamawiającego dzieło lub ponownie rozpoczęli pozarolniczą działalność gospodarczą.